

Steve

“Nadat ik in 2006 bij Diergeneeskunde en Biologie langs was geweest op de open dag heb ik toch nog een paar vragen. Namelijk, kan ik met biologie ook als baan dieren gaan bestuderen in andere landen, of net zoiets als Steve Irwin worden? Bij een bioloog denk ik aan een persoon die in de wildernis dieren bestudeert.” De voorgaande tekst komt uit een email van een aspirant biologiestudent.

Voor veel studenten die met een dergelijk beeld van de biologie komen studeren valt de studie biologie enorm tegen. Ik spreek uit eigen ervaring. Ook ik was jaren geleden zo'n leerling die zich niet echt goed realiseerde wat de studie biologie nu eigenlijk voorstelde. Steve Irwin was nog niet bekend, maar ook ik dacht met de studie biologie vanaf het eerste jaar al te leren wat er buiten allemaal bloeit, groeit, rondkruipt en waarom op sommige plekken wel en op andere plekken niet. Eigenlijk wilde ik een soort Jacques Yves Cousteau worden, of de mannelijk variant van Jane Goodall. Het beroep van boswachter leek mij ook helemaal geweldig. De studievoorzitter bij de bosbouw hogeschool was echter een dusdanig onvriendelijk persoon dat ik in een boze bui besloot om niet naar 'zijn' opleiding te gaan. Ik koos voor de opleiding biologie aan de universiteit.

Als gevolg van die keuze was ik op een donkere middag in februari in een practicumzaal bezig met het maken van dwarsdoorsneden van de naald van de grove den en voelde mij diep ongelukkig. 's Avonds moest ik ook nog de citroenzuurcyclus uit mijn hoofd gaan leren. Mijn droom was in een paar weken uiteen gespat. Ik leerde helemaal niet welke plantjes en beestjes er buiten leefden. Sterker nog, voor vrijwel geen enkele biologiecursus kwam je ooit buiten. Niet lang daarna ben ik een andere opleiding gaan doen en was daar veel beter op mijn plek. Via een omweg ben ik jaren later uiteindelijk toch nog biologie gaan studeren. Als afgestudeerde bioloog heb ik voor mijn werk een paar jaar op een tropisch eiland, in het regenwoud en op palmstranden rondgelopen op zoek naar inheemse bijensoorten. Met mij is het dus wel goed gekomen. Ik had eigenlijk een soort van 'Steve-baan'. Het kan dus wel... Het is nu vrijdagmiddag en wil de jongen, die me bovenstaande tekst mailde, antwoorden, maar weet eigenlijk niet goed wat. Moet ik hem schrijven dat hij een veel te romantisch beeld heeft van de studie en van het beroep als bioloog, of laat ik hem in zijn waan en waarschuw ik hem alleen maar voor stekelroggen?

Cis

P.S. Boswachtertje spelen doe ik tegenwoordig in mijn tuin.

[BIOSCOPE ARCHIEF]

Alle vijf de jaargangen van biosCOPE staan op de site biosCOPE.bio.uu.nl

FOTOGRAFIE [RONALD LETTO]

Echte brandnetels

Volgens vooraanstaande natuurwetenschappers bestaat de canon van de Nederlandse geschiedenis te weinig aandacht aan de natuurwetenschappen. Zij noemen de natuurwetenschappen de stille kracht van de geschiedenis. Hun antwoord is een bèta-canon, waarvan elke zaterdag een deel in *de Volkskrant* verschijnt.

De natuurwetenschappen hebben niet alleen bijgedragen aan een betere wereld. Zij hebben ook verwoestende krachten ontwikkeld, zoals de atoombom. Daarnaast zijn er vele stoffen ontworpen met een bedoeld of onbedoeld dodelijke effect.

Een derde kracht van de natuurwetenschap is die van verlichting of kritiek. Daardoor zijn vele mythen opgeruimd en werd het zicht op de werkelijkheid verruimd. Copernicus ontkrachtte de mythe dat de aarde het centrum van het heelal was en ontwikkelde de theorie dat de aarde om de zon draait. Darwin verving het bijbelse verhaal van de schepping door de wetenschap dat de mens en de andere organismen het product waren van de evolutie.

Ecologen hebben hun bijdragen geleverd aan het verhelderen van wat duister was. Zij hebben het milieuprobleem zichtbaar gemaakt. Daarbij zijn vele mythen doorgeprikt. Zoals het sprookje van de boer die altijd met de natuur heeft gewerkt en daarom het beste weet hoe je die moet beheren.

Ecologen hebben echter ook zelf mythen ontwikkeld. Zoals die van de nieuwe natuur. In Nederland zou nieuwe natuur ontstaan door de natuur haar eigen gang te laten gaan. De rivieren moesten weer de ruimte krijgen en dat zou een heel diverse natuur opleveren. Inmiddels hebben diverse ecologen aangetoond dat natuurontwikkeling niet altijd goed uitpakt voor de soorten die er al voorkwamen.

Met zijn vegetatiekundig onderzoek heeft de Utrechtse promovendus Martijn Anthéunisse wellicht onbedoeld dat sprookje verder doorgeprikt. De gewenste ontwikkeling van soortenrijke natte graslanden en zeggenmoerassen in natuurontwikkelingsprojecten in de uiterwaarden is maar beperkt. Er verschijnen vooral brandnetels en andere algemene soorten.

Hij kan het sprookje echter niet loslaten. Met het ideaal van een soortenrijke natuur voor ogen pleit hij voor min of meer drastische maatregelen als frequent maaien en het verwijderen van de stikstofrijke toplaag. Dat heeft weinig meer te maken met de natuur haar eigen gang te laten gaan. Maar wat is er eigenlijk tegen echte brandnetels?

Jos Dekker